



Onmisbaar en inspirerend, ontzagwekkend en levensgevaarlijk. De langste rivier van de VS is het allemaal.

Tekst: Anka van Voorthuysen

Foto's: Anka van Voorthuysen, Dreamstime

Het is de rivier die swingend wordt bezongen in *Proud Mary* van Ike & Tina Turner, maar ook zwaarmoediger, in de bluesklassieker *Ol' Man River*, over het zware werk van de katoensjouweraars. Een rivier die records breekt: de grootste, de breedste, de langste: de *muddy and mighty* Mississippi. In veel van die nostalgie klinkt het geluid door van de archetypische Mississippi-raderboot. Aan de kade van Natchez ligt zo'n schoonheid: een afgeronde opbouw van wit hout, veel kant-achtige versierselen, twee zwarte schoorsteenpijpen en een groot rood schoepenrad aan de achterkant. Fotogeniek. Over het water daarachter vaart een enorme duwbootcombinatie schijnbaar moeiteloos stroomopwaarts, richting Memphis.

Schijn bedriegt. De raderboot is een drijvend casino en komt nooit van z'n plaats, er zit niet eens een motor in. De wet hier staat gokken toe, mits het op de rivier gebeurt. Als het meezit zijn casino's vermomd als historische raderboot, vaker zijn het afzichtelijke flatgebouwen op pontons.

En die vreedzaam ogende rivier heeft een levensgevaarlijke onzichtbare onderstroom. „Als je in het water, valt ben je dood,” zegt Thomas Tarver, die een paar jaar als matroos op zo'n imposante *tow-*

*boat* werkte. Een reddingsvest aan boord is verplicht, 24 uur per etmaal. Niet omdat je daarmee een val in het water zou kunnen overleven. „Het vest zorgt er alleen maar voor dat ze je lichaam later kunnen terugvinden. *It's only to mark your body.*”

De Mississippi boezemt ontzag in. Na de Amazone en de Nijl is ze met 3766 kilometer de langste rivier ter wereld. Indrukwekkend breed en snelstromend in het voorjaar, als de rivier door het smeltwater uit het noorden enorm uitdijt. Berucht vanwege haar ondiepte en zandbanken in het najaar en gevaarlijk vanwege de draaikolken en muilen en enorme boomstronken die ineens omhoog kunnen schieten. Tarver: „Zelfs met alle gps en radar van tegenwoordig blijft het bevesten van de Mississippi zelfs voor de meest ervaren kapitein een hele klus.”

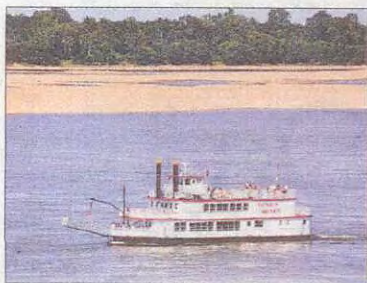
Bij de oorsprong is de Mississippi niet meer dan een flinke beek. In de delta tussen Memphis en Vicksburg stroomt de rivier – op sommige plaatsen wel anderhalve kilometer breed – in grote bochten door het vruchtbare laagland.

Voor veel Amerikanen heeft deze machtige rivier een bijna mythische status. „Ze is binnen de VS de grootste, de breedste en de langste,” zegt Tarver trots. Voor iedere scholier is het lezen van *De Lotgevallen van Huckleberry Finn* (van Mark Twain) verplichte kost. Hucks

zoektocht naar vrijheid, die zich op en langs deze Big River afspeelt, valt onder de Great American Novels.

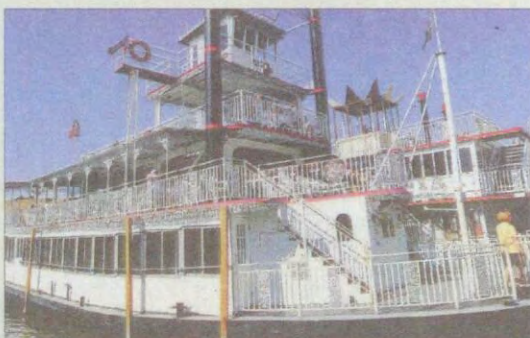
De grootste, de breedste, de langste. Maar wie via Route 61 van Memphis naar het 500 kilometer zuidelijker gelegen Natchez rijdt, grotendeels parallel aan de Mississippi, moet moeite doen om het water een paar keer te kunnen zien. Waar in Nederland de dijkroutes razend populair zijn, ontnemen de metershoge *levees* langs de Mississippi, het zicht op de rivier. Water een waardevolle factor in een woonomgeving? De kade in Memphis ligt buiten elke aantrekkelijke wandelroute en is een steil stenen talud, vooral in gebruik als parkeerplaats voor gokkers.

De Mississippi is een *money-maker*, maar vooral voor de beroepsvaart. De rivier is een 'logistieke snelweg'. Dag en nacht varen enorme duwbootcombinaties met containers heen en weer tussen New Orleans en Saint Louis, maar in Memphis merken ze daar niets van. „Veel mensen zijn bang voor de rivier,” zegt Jim Mc Phail, die in Memphis bij de Riverfront Development Corporation werkt. Die angst is niet ongegrond. Iedere Amerikaan kent de verhalen en foto's van The Great Flood, 1927. De ergste overstroming van de Mississippi eiste honderden levens, ruim een half miljoen mensen raakte dakloos. Qua impact vergelijkbaar

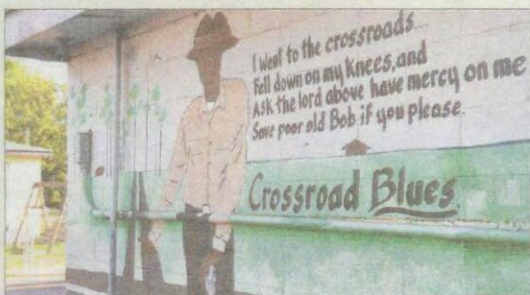




**Respect:** Als kanoër voel je je erg klein op de 'mighty' Mississippi.



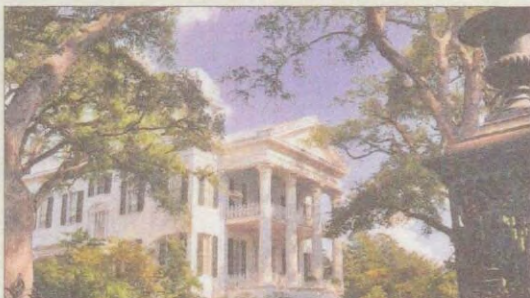
**Boottochtje:** De authentieke Memphis Queen is nog in de vaart.



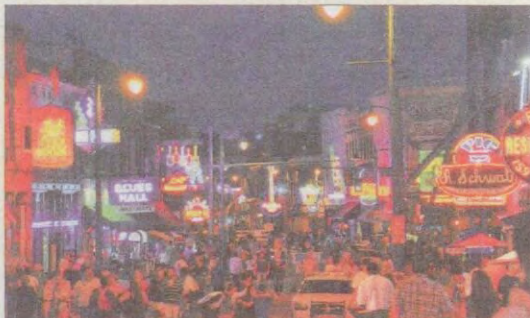
**Kruising:** De blues is overal, in de Mississippi-delta.



**Slavenarbeid:** In de herfst is de katoen klaar voor de oogst.



**Pronkpaleis:** Stanton Hall in Natchez, een typisch antebellumhuis.



**Bij BB King:** Bealestreet is het bluescentrum van Memphis.

met 'onze' Watersnoodramp in 1953.

Ook de reactie van de overheid was identiek: veiligheid voor alles, hoge dijken dus. Afgelopen mei stond het water van de Mississippi wéér op recordhoogte, op sommige plaatsen zelfs hoger dan in 1927. De dijken hielden het, maar alles aan de rivierkant van de dijk - casino's, landbouwgrond, duizenden huizen -, liep aanzienlijke schade op. Toen trok de rivier ineens veel ramptoeristen, maar als geen sprake is van extreem natuurge-

die bezoekers vanuit bluescentrum Bealestreet direct bij een nieuwe aanlegsteiger en raderboten brengen voor een rondvaart. Nu is een *paddlewheel* als The Memphis Queen alleen bereikbaar via een omslachtige route en per auto. Met de nieuwe aanlegsteigers zullen horeca en detailhandel waarschijnlijk volgen en hoopt de gemeente dat de kade weer levendig wordt. „Zoals in de tijd dat alles nog per schip werd vervoerd.”

„We zijn het contact met de rivier kwijtgeraakt,” zegt John Ruskey, ei-

## GOKKEN IS LEGAAL, ZOLANG HET MAAR OP HET WATER GEBEURT

weld, dan is er bijna uitsluitend beroepsvaart op de rivier. Mc Phail: „Mensen gaan er niet op waterskiën, er zijn maar weinig plezier-vissers, en in die modder en gevaarlijke stroming ga je niet zwemmen.”

Nu de dijken zich hebben bewezen, probeert een organisatie als Mc Phails Riverfront Development Corporation de stad met de rivier te verbinden. In Memphis ligt al een jogging- en fietsroute langs het water. Het centrum van de stad krijgt volgend jaar liften en trappen

genaar van de Quapaw Canoe Company. Zijn benen bungelen ontspannen over de rand van een kano, in het modderige Mississippi-water. Ruskey beschouwt het als zijn taak om mensen de kwaliteiten van de rivier te laten zien. „De rivier werkt voor ons, we verdienen er aan: het vrachtvervoer, de vruchtbare landbouwgrond, we drinken het water. Maar veel Amerikanen kennen de rivier helemaal niet.” Daarom organiseert Ruskey kandochten en neemt hij jaarlijks



**Historisch:** Varen op een raderboot op de Mississippi dateert uit de tijd van het Wilde Westen. En ook toen werd er aan boord al stevig gepokerd.



Over de brug: Memphis probeert de rivier meer bij de stad te betrekken. Een jogging- en fietspad langs het water is er al.



honderden mensen mee de rivier op. Zijn geoeffende oog ziet draalkolken lang vantevoren, hij moedigt zijn gasten aan om hun kano erin te sturen 'zodat je de kracht kunt voelen'.

Risico's neemt hij niet: iedereen een zwemvest aan, in elke boot twee begeleiders, marine-radio aan boord, zo ver mogelijk buiten de vaargeul blijven om ver van de dodelijke slurpkracht van de duwbotten te blijven. Gevaarlijk? „Niet als je respect hebt. En dat krijg je vanzelf, je voelt je in een kano erg klein op deze rivier.”

Langs zo goed als verlaten, groene oevers staat hier en daar een fabriek, een enkel huis op palen, in de verte kringelt stoom uit een kerncentrale.

Aan weerszijden liggen ook eindeloze katoenvelden, zo onlosmakelijk verbonden met het slavernijverleden. In het najaar hangen de kale bruine takken vol met dikke witte bollen: 'Mississippi snow'. Hier en daar staan nog houten en golfplaten *shacks*, vroeger de armoedige behuizing van de zwarte plukkers. De oogst gaat allang machinaal, de hutten zijn populair als bed & breakfast 'waar je het echte Zuiden kunt ervaren, vanuit een schommelstoel op de veranda'.

De rivier is eigenlijk op z'n mooist vanaf de wandelpromenade van Natchez, die hoog boven het weidse water ligt en uitzicht biedt op een fraaie gietijzeren brug. Natchez kende tijdens de hoogtijdagen van de katoenhandel, vlak voor de



© AD 261111 | Castron, rf

burgeroorlog (1861-1865) het grootste aantal miljoonairs van Amerika. De blanke plantage-eigenaren lieten waanzinnig grote huizen voor zichzelf bouwen, vaak geïnspireerd op de klassieke Griekse en Romeinse bouwkunst. Paleizen zijn het, waar de rijkdom en decadentie vanaf spatte. „Gebouwd over de ruggen van zwarte slaven,” zegt Betty Lou Hicks, aangesloten bij de Pilgrimage Garden Club, een damesgezelschap dat rondleidingen verzorgt door die zogeheten antebellum (vooroorlogse) huizen.

Eén ding hebben de kapitale plantersvilla's en de golfplaten hutten gemeen: elk huis in het diepe zuiden heeft een veranda, mét schommelstoelen. En wie boft kijkt uit over die *mighty* Mississippi. ■

## uit & thuis

### ■ DE REIS

KLM vliegt dagelijks rechtstreeks naar Memphis. Een retour is er vanaf €790.

### ■ HET VERBLIJF

Net buiten het centrum van Memphis, maar met zicht op de rivier: River Inn, een kleinschalig en sfeervol boetiekhotel. [riverinnmemphis.com](http://riverinnmemphis.com) Prijzen vanaf €195 per kamer. In Vicksburg zijn veel kleinschalige b & b's, in prachtige historische huizen, bijna allemaal met veranda en *real southern breakfast*. Aanrader is Duff Green, dat tijdens de burger-oorlog dienst deed als hospitaal. Het zou er spoken, maar AD Reiswereld heeft er prima gestapen. Prijzen vanaf €100, inclusief ontbijt. Ook fraai is Anchuca Mansion, Natchez telt eveneens veel fraaie b&b's, zoals Bistand House, te lopen vanaf het centrum en de wandelpromenade boven de rivier. Vanaf €90.

### ■ ZELF RIJDEN

Dat is een makkie in de Mississippi. De Delta is vergelijkbaar met de Nederlandse polders. Auto huren is een must: openbaar vervoer is er nauwelijks in *the deep south*. Autohuur vanaf €175 per week.

### ■ ZEKER DOEN

Met een raderboot de rivier op! In Memphis kan dat met Ka-

threeen Dale Lozier, een rondvaart van anderhalf uur kost rond de €20 per volwassene. [memphisriverboats.net](http://memphisriverboats.net) Kanoën op de rivier is te boeken via [Island63.com](http://Island63.com). Een volledig verzorgde dag, met lunch en transfer kost rond de €75 per persoon, vanaf zes personen. Varianten – korter, meerdaags, kamperen – zijn bespreekbaar. Voor tours langs historische antebellum huizen in Natchez, kijk op [natchezpilgrimage.com](http://natchezpilgrimage.com)

### ■ SOUTHERN FOOD

Fried catfish (meerval), fried ribs, fried pickles, fried alligator: als ze het maar kunnen frituren! Drink er een lokaal biertje bij: Lazy Magnolia. Een maaltijd bestaat vaak uit vlees of vis en drie sides (bijgerechten), zoals grits (maispap), aardappelsalade en koolsla. In Memphis: Blues City Café, 138 Bealestreet. In Greenville: The Shotgun House Restaurant, 223 Central Street.

### ■ MUZIEK

De Mississippi-delta is de geboorteplaats van de blues. In Bealestreet, in Memphis, is elke avond overal livemuziek. Route 61 is de Blues Highway; elk stadje langs de weg heeft wel een museum dat met de blues te maken heeft. Net buiten Memphis ligt Graceland, het landhuis van Elvis Presley,